

Sygn. akt XVII AmE 7/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Jolanta Stasińska

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania PHU (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w U.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania PHU (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w U. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 4 listopada 2020 roku, Nr (...)(...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od PHU (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w U. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 7/21

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 4 listopada 2020 roku, numer (...)(...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 49 w związku z art. 56 ust. 2, ust. 2h pkt 9, ust 4 i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 ze zm.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia PHU (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości U., posiadającej numer identyfikacji podatkowej NIP: (...) i zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem: (...) (zwanej dalej Przedsiębiorcą lub Stroną), kary pieniężnej z tytułu nierealizowania przez Stronę obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, orzekł, że:

1. Przedsiębiorca nie zrealizował obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, tj. w związku ze zmianą adresu nie złożył wniosku o zmianę koncesji w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zmian,
2. Za działania opisane w pkt 1 wymierzam Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 10.000,00zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych).

Od wyżej wymienionej decyzji powód PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w U. wniósł odwołanie. Zaskarżył decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

- art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne poprzez błędne uznanie, że niezłożenie wniosku o zmianę koncesji w związku ze zmianą adresu przez Spółkę nie stanowi czynu o znikomej szkodliwości;
- art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne poprzez nieuwzględnienie stopnia szkodliwości czynu oraz dotychczasowego zachowania odwołującego i jego możliwości finansowych przy wymiarze kary, co doprowadziło do wymierzenia kary zbyt wygórowanej.

Mając na uwadze powyższe naruszenie prawa powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości z uwagi na brak podstaw do wymierzenia kary pieniężnej oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 10 maja 2018 r. Nr (...) (...) Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej jako Prezes URE) udzielił Przedsiębiorcy koncesji na obrót paliwami ciekłymi nr (...) ze zm. na okres od dnia 10 maja 2018 r. do 31 grudnia 2030 r. W koncesji Przedsiębiorca został zidentyfikowany poprzez przywołanie jego nazwy, siedziby i adresu, podanie numeru w KRS oraz numeru NIP. W chwili udzielenia koncesji siedzibą Przedsiębiorcy była P., a adresem ul. (...), (...) (...) P.. /okoliczności bezsporne/

Wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 kwietnia 2020 r. zmieniono adres Przedsiębiorcy z: ul. (...), (...) (...) P. na: (...), (...) (...) G.. Powyższa zmiana została opublikowana w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 24 kwietnia 2020 r. /k. 1 akt adm./

Prezes URE pismem z dnia 15 lipca 2020 r. zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej z tytułu nierealizowania przez ww. Spółkę obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c ustawy - Prawo energetyczne. Powyższym pismem wezwano również Przedsiębiorcę do nadesłania szczegółowych wyjaśnień w przedmiotowej sprawie stosownych dokumentów oraz udzielenia wszelkich informacji mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a w szczególności:

- 1) wskazania właściwego miejscowo dla Przedsiębiorcy Urzędu Skarbowego,
- 2) podania, potwierdzonej odpowiednimi dokumentami, informacji o przychodach, kosztach i wyniku finansowym za 2019 r. dla działalności koncesjonowanej oraz działalności gospodarczej Przedsiębiorcy ogółem. /k. 3 akt adm./

Pismem z dnia 25 lipca 2020 r., które wpłynęło w dniu 30 lipca 2020 r.. Przedsiębiorca poinformował, że błąd w postaci niezłożenia wniosku o zmianę koncesji wynika z przeoczenia i prosi o "odstąpienie od ukarania". Strona trwała w przekonaniu, że w związku z art. 15zzs ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych bieg terminów ulega zawieszeniu. Równocześnie w dniu 30 lipca 2020 roku strona złożyła wniosek o zmianę koncesji. /k. 5-6 akt adm./

Pismem z dnia 3 września 2020 r., złożonym w dniu 9 września 2020 r. Przedsiębiorca przedstawił dokumenty finansowe za 2019 r. /k. 12, 13-15 akt adm./

Zawiadomieniem z dnia 9 września 2020 r. poinformowano Stronę o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy i złożenia ewentualnych dodatkowych uwag i wyjaśnień w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia. Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługujących mu możliwości. /k. 16 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Powód podniósł, że co prawda nie uczynił zadość obowiązkowi zgłoszenia zmiany siedziby w terminie 14 dni, jednak przy ocenie stanu faktycznego niniejszej sprawy należy wziąć pod uwagę przesłanki przedstawione w odwołaniu, które pozwany pominął podczas wymierzenia kary pieniężnej. Wskazał, że zaniechanie nie pociągnęło za sobą żadnych negatywnych skutków dla klientów, kontrahentów czy organów. Jednocześnie, brak aktualizacji miejsca prowadzenia działalności w żadnym zakresie nie utrudnił organom kontaktu ze Stroną. Powód zaznaczył, że spółka zaprzestała prowadzenia działalności na stacji paliw w R. w 2019 r., o czym poinformowała Prezesa URE i obecnie nie prowadzi działalności koncesjonowanej. Nie prowadząc działalności w zakresie handlu paliwami nie naraziła na szkodę żadnego podmiotu w związku z niedopełnieniem obowiązków formalnych. Powód podkreślił, że kwestia winy, choć zasadniczo nieistotna dla samego nałożenia kary, ma jednak wpływ na ustalenie jej ostatecznego wymiaru. Tym samym brak winy powoda w niniejszej sprawie powinien skutkować istotnym obniżeniem kary lub odstąpieniem od jej wymierzenia.

Zgodnie z treścią art. 37 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 ze zm., dalej: „Pe”), koncesja powinna określać oznaczenie podmiotu, jego siedziby lub miejsca zamieszkania oraz ich adres, natomiast według art. 37 ust. 2c Pe, w przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 7 oraz ust. 2a, przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane złożyć wniosek o zmianę koncesji najpóźniej w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zmian. Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 49 Pe, karze pieniężnej podlega ten, kto nie realizuje obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c lub 2d ustawy. Zgodnie z treścią art. 56 ust. 2h Pe wysokość kary w przypadku, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 49 ustawy - Prawo energetyczne, wynosi od 10 000 zł do 50 000 zł. Z powyższej regulacji wynika, że wysokość kary w najniższym jej wymiarze została wskazano przez ustawodawcę na kwotę 10.000,00 zł.

Powód zarzucił pozwanemu niezastosowanie wobec niego instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, przewidzianej w treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne.

Istotnie, w treści powołanego przepisu została przewidziana przedmiotowa instytucja. Podkreślenia jednak wymaga, iż według ustawodawcy, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z treści powołanego przepisu wynika w szczególności, iż Prezes URE ma jedynie „możliwość” zastosowania tej instytucji, nie zaś obowiązek, co wpływa na fakultatywny, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji. W przypadku zatem nawet łącznego wystąpienia obu przesłanek koniecznych, wskazany organ może, ale nie musi skorzystać z tej kompetencji.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wymaga łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w treści powołanego przepisu.

Jedną z przesłanek koniecznych do zaistnienia możliwości zastosowania wyżej wymienionej instytucji jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Powód twierdził, iż stopień szkodliwości jego czynu jest znikomy. Sąd Najwyższy w

wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

Powód podniósł, że o znikomym stopniu szkodliwości czynu świadczy okoliczność, że spółka zaprzestała prowadzenia działalności na stacji paliw w R. w 2019 r., o czym poinformowała Prezesa URE i obecnie nie prowadzi działalności koncesjonowanej. Jak zasadnie zauważył pozwany w odpowiedzi na odwołanie, pomimo powyższego twierdzenia, po zakończeniu prowadzenia działalności na stacji paliw ciekłych w R., powód złożył wniosek o zmianę koncesji, a nie o jej cofnięcie. W związku z powyższym spółka powinna wykonywać obowiązki ciążące na przedsiębiorstwach koncesjonowanych. Ponadto, strona złożyła wniosek z opóźnieniem trwającym około 3 miesiące. Niezasadnie również powód przyjął, że jego zachowanie nie mogło mieć wpływu na innych kontrahentów czy organy nadzorujące działalność koncesjonowaną. Należy tu zauważyć, że według ustawodawcy minimalny wymiar kary z tytułu tego rodzaju naruszenia stanowi kwotę 10.000,00 zł. Rację ma pozwany, że posługiwanie się nieaktualnymi danymi może znacząco utrudniać wykonywanie zadań przez poszczególne instytucje. Jak słusznie zaważył, dotyczy, to w szczególności kwestii realizacji obowiązków podatkowych, statusu podatnika, istnienia podmiotu, adresów (np. doręczenia, egzekucja należności publicznoprawnych, podejmowanie interwencji przez właściwe służby), jak również może wręcz uniemożliwić realizowanie ustawowych zadań przez Prezesa URE oraz pozostałe organy państwa. W przekonaniu Sądu, posługiwanie się nieaktualnymi danymi, a zatem zaniechanie obowiązku informacyjnego w zakresie określonym ustawą, może znacząco utrudniać wykonywanie zadań przez poszczególne instytucje. Nie należy tu też pomijać okoliczności, że wymóg podejmowania stosownych działań przez powoda wynika z konieczności realizacji obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej z należytą starannością, zgodnie z treści art. 355 § 2 k.c. Również z treści tego przepisu wynika, że należytą staranność określa się przy uwzględnieniu „charakteru tej działalności”. Do decyzji powoda pozostawał zatem dobór odpowiednich środków, dzięki którym prowadziłby swoją działalność w taki sposób, aby nie doszło do zaniechania wypełnienia obowiązku, czy też raczej jak określił powód, do przedmiotowego niedopatrzenia. W niniejszej sprawie nie należy tracić z pola widzenia okoliczności, że powód złożył przedmiotowy wniosek dopiero po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej. Zawiadomienie zostało doręczone powodowi w dniu 22 lipca 2020 roku, natomiast powód złożył wniosek w dniu 30 lipca 2020 roku. Mając powyższe na względzie, brak było podstaw w niższej sprawie do przyjęcia znikomego stopnia szkodliwości czynu. Ponadto, trudno przyjąć w niniejszej sprawie, że powód zrealizował obowiązek, o którym mowa w treści art. 37 ust. 2c Pe, gdyż powód nie złożył wniosku w terminie przewidzianym w prawie materialnym. Upływ tego terminu oznacza brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c Pe. Nie można więc przyjąć, że powód zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Z powyższych względów brak było podstaw do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary.

Dokonując możliwie najniższego wymiaru kary, pozwany zasadnie uwzględnił okoliczność w postaci możliwości finansowych powoda, którego przychód z działalności koncesyjnej w 2019 roku wynosił (...) zł. Uwzględnił również okoliczność, że powód nie był wcześniej karany za tego rodzaju naruszenie. Należy tu dodać, że wbrew twierdzeniom powoda, z uwagi na określenie przez ustawodawcę minimalnej wysokości kary na kwotę 10.000,00 zł brak było możliwości jej obniżenia.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezasadne.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty procesu po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

Sędzia SO Jolanta Stasińska